

Succesfactoren in de aanpak van leerlingen met gedragsproblemen

Welke factoren zijn bepalend voor succes in de aanpak van leerlingen met gedragsproblemen die het risico lopen 'tussen wal en schip' te geraken? 'Gedragswerk' sprak met enkele regio's waarvan aangenomen mocht worden dat er sprake was van good practice. Doel van deze gesprekken was om zicht te krijgen op de factoren die het succes van de aanpak in deze regio's bepalen of daaraan bijdragen, met het oogmerk hiervan gebruik te maken binnen 'Gedragswerk'. Wij presenteren de vijf belangrijkste succesfactoren.

Uit dit in 2006 door Kees van der Wolf en Pauline Huizenga uitgevoerde onderzoek komen 5 succesfactoren het krachtigst naar voren.

Een gevoel van urgentie, druk, spanning en doelgerichtheid

Nodig is op zijn minst "een voortrekker" die van start gaat vanuit een gevoel van urgentie. De ambitie om tot een bepaald resultaat te komen, tezamen met de notie dat er 'nú' wat moet gebeuren, vormen belangrijke peilers. Hier begint iedere succesvolle aanpak.

Een duidelijk handelings- of interventiekader, gebaseerd op een heldere visie

Het doel dat succesvolle regio's voor ogen hebben, staat nooit op zich. Altijd is sprake van een mening of visie, rondom de waargenomen situatie of het gesignaleerde probleem. En altijd weer in relatie tot een gewenste situatie. De betrokken regionale partijen hebben hierover geheel of gedeeltelijk overeenstemming én de motivatie om hieraan doelgericht te willen werken. Dit kader en deze visie scheppen de mogelijkheid om organisatiebelangen en -grenzen te overstijgen en vanuit een helicoptervisie te zoeken naar creatieve oplossingen voor obstakels en barrières.

Een preventieve inzet, als uiting van inzicht en verantwoordelijkheidsgevoel

De betrokken partijen hebben voldoende inzicht, inzet, verantwoordelijkheidsgevoel en betrokkenheid om niet te willen blijven steken in 'cosmetische', oppervlakkige oplossingen. Ook heeft men niet de behoefte om de onderlinge samenwerking naar de hand van de eigen organisatie te zetten. De regionale partners zijn bereid om te investeren in maatregelen die niet in de eerste plaats, of onmiddellijk, vruchten afwerpen voor de eigen organisatie.

Sturingsmogelijkheden op basis van opbrengstverwachtingen en evaluatiegegevens

Er is sprake van een goed georganiseerde inbreng en betrokkenheid van 'alle spelers'. De gewenste inspanningen en verwachte resultaten worden helder beschreven. Er is sprake van verslaglegging over en weer en met een zekere regelmaat wordt de voortgang getoetst. De samenwerkende partijen zijn het er met elkaar over eens dat deze toetsing niet vrijblijvend is.

Afstemming, samenwerking en regie, gekoppeld aan initiatief en besluitvaardigheid

Succesvolle regio's maken afspraken over de regie. Deze wordt in handen gegeven van een van de betrokken partijen. De regisseur toont initiatief en is besluitvaardig. De samenwerkende partijen zijn het er ook voor wat betreft deze regie over eens dat deze niet vrijblijvend is.

Deze gesprekken werden uitgevoerd in het kader van een door Kees van der Wolf en Pauline Huizenga gerealiseerd onderzoek 'Alle hens aan dek'. Beiden waren tijdens de uitvoering van dit onderzoek werkzaam bij de Hogeschool Utrecht.